

סוף-סוף זה קרה. אחרי שנים של שממה ובצורת תיאטרון הישראלי הממוסתר והמנותק, עמד הש- בוע קהל צופי תיאטרון נסער ונגש בתום הצגת תיאטרון, כשהוא מלא על גדותיו, מוכן להתפרץ, לשאוג ואפילו להכות כתוצאה מהרגשות והיצרים שעוררה בו ההצגה.

זה קרה בתום ההצגה הראשונה של הרבינו הסא- טירי מלכת האמבטיה בתיאטרון הקאמרי, יצירתם המשותפת של הסאטיריקון הצעיר חנוך לוין (26) ואחיו הבמאי דוד לוין. הרבינו, המורכב ממסכת של מערכונים ופיזמונים, הקים לתחייה את הסאטירה בישראל. הוא עשה זאת בחריפות ובאכזריות חס- רות-תקרית כשהוא פוגע בכל הפרות הקדושות של הציבור הישראלי.

כל ההצגה אינה למעשה אלא התקפת-מצת נועזת על מוסר ההורים בישראל השולחים את בניהם אל המחנה, על הדת, על הממשלה ושריה, כשיצירת המופת בתוך זה היא עיצוב דמותו של שר-התח- בורה עזר וייצמן. זוהי מחאה חריפה נגד השוביני- זם הישראלי, ניצני הפאשיזם, תופעות הסיפוחים וארץ-ישראל השלמה. בקיצור — כל הדברים הנוג- עים בנפשו של כל אחד מאזרחי ישראל.

אי אפשר להישאר אדיש להצגה זו. אפשר לש- נוא אותה, להתקומם נגדה, או להזדהות עימה עד הסוף. וזה מה שקרה כשהוצגה ההצגה הראשונה בפני קהל צעקות "בוז" שיסעו את ההצגה ולקראת סופה לא נתנו לשחקניה לסיימה לפי התוכנית.

גם שעה ארוכה אחרי שהסתיימה ההצגה עדיין עמד הקהל המשולהב ביציאות התיאטרון, כשהוא

המחזאי חנוך לוין

מתחכה בקולניות שעברה מדי פעם למהלומות אג- רופים. "צריך להסל אותם!", "חרפה למדינה שמר- צגת בה הצגה כזו!", "לשלוח אותם לתעלה!", "הקהל שסובל הצגה כזו הוא טינופתי!" היו הק- ריאות שנשמעו כנגות יוצרי ההצגה ומבצעיה. לעור- מתם, הגנו אחריהם בהתלהבות לא סחוחה על בשרות ההצגה: "סוף-סוף נמצא מי שאומר לכם את האמת בפנים!", "אם זה מרגיז אתכם סימן שזה נכון!" האיש שחולל את הסערה, חנוך לוין, הוא צבר רחוק, שלמד באוניברסיטת תל-אביב ושירת כצה"ל בחיל-הקשר והיה דתי עד גיל 14. מלכת האמבטיה הוא המחזה הרביעי שלו, אחרי שמחזותיו הקוד- מים, את ואני והמלחמה הבאה, קטשופ, וסלומון ג'יפ הוצגו בקאברטים סאטיריים בפני קהל מיימד צב.

ללא ספק דרוש אומץ-לב להעלות הצגה כזו ב- אולם פומבי גדול לא רק מצד היוצרים והשחקנים, אלא גם מצד התיאטרון שעשה זאת. למעשה אומ- רים השחקנים על הבמה דברים שעבורם הם צפויים לשפטים מדי חמומ-מוח קיצוניים.

מהפכה לא פחות קטנה היא העובדה שההצגה מוצגת לא במרתף צדדי בפני קהל מצומצם אלא על-ידי התיאטרון הקאמרי ובאישורה של הצנזורה — המועצה לביקורת סרטים ומחזות, שנאלצה, למ- רות היסטוריה, לאשר את ההצגה.

עקב התגובות החריפות של הקהל בהצגה הרא- שונה, הושמטו מיספר קטעים מרגיזים מתוכה. אולם, גם כפי שנשארה, היא עלולה עוד לעורר שערוריות ותגובות שיעמידו אותה במרכז סערה ציבורית.

על הבמה כן נראית הבמה בהצגת מלכת האמבטיה בתיאטרון הקאמרי — רבינו סאטירי נועז, הפוגע בפעם הראשונה בכל הפרות הקדושות של הציבור הישראלי.

מחאה

קצין צנחנים נזעם קופץ ממקומו וצועק "בוז" ר' מוחה בקול נגד הפיזיון על חיל-האוויר.

★ אודה לחיל-האוויר

זהו השיר, המושר לפני סיום ההצגה, שעורר את זעם הקהל בהצגת הבכורה. כי נגדו נשמעו קריאות-הבוו והצעקות.

כשאני מהרהר בחיל-האוויר / גרוני כימ- עט ונחנק, / כימעט ונחנק. על מתכת מוצ- קת ברום / זוהרים טייסים מוצק-יחזה, / זליבי החלש אומר לי פיק'פק.

פיק'פק פיק'פק, אזרח מפוקפק, / אתה תמות וחיל-האוויר יחיה. בשעות ארוכות וקשות של בדידות / אחרים לי על חיל- האוויר, / על חיל-האוויר.

אני לעצמי כימעט ולא כלום, / חולף בעולם כהבליפה / אך ליבי חחלש אומר לי פיק'פק.

אמר חנוך לוין: "השיר לא נכתב נגד חיל-האוויר ולא נגד טייסי חיל-האוויר. זהו שיר נגד פולחן האורחים לחיל-האוויר. הפכי- נו את עצמנו לסניף של חיל-האוויר. אנחנו חיל-האוויר שיש לו מדינה."

לאחר קטע זה בא שיר הסיום: לקקו, אחים, לקקו, / לקקו את האצב- עות, / את אלה שלא איבדתם באחת המל- חמות,

ולפני שתאבדו / גם את הראש והלשון / לקקו, אחים, לקקו / ולכו הביתה לישון. "לילה טוב" אומר המטוס, / "לילה טוב" עונה הנמ. / "ליל מנוחה וחלומות פז" אומרים הילדים במסיכות הגז / ועונה בקול רך המטה הכללי: / "אני שלכם ואתם שלי."

לקקו, אחים, לקקו / לקקו אחד לשני / כך לא תצטרכו לפחות / להביט זה לזה בפנים. העיקר שהראש הנכון, / יהיה ביסבן הני כון, / לקקו, אחים, לקקו / ולכו הביתה לישון

הקרוב האווירי

מושמע בתום סציונה, בה עוקבים האזרחים בהתפעלות אחרי קרב-אוויר. גרמין אוניקובסקי ממשיך כה להתבונן בקרב כשנחום שלים ממזומה.

★ ישיבת הממשלה

ראשיהממשלה: מה פתאום אמריקה? **שרי-הרוואר:** אני שובב... בקשר ל- בולים — יהיו הרבה בולים.

ראשיהממשלה: כמה? **שרי-הרוואר:** לא התעניינתי. אני מודה שיש לי נטייה לזלזל קצת בעבודה שלי.

ראשיהממשלה: זה לא צריך להיות מיסטר מדויק, תגיד בערך. **שרי-הרוואר:** בערך זה יוצא... בע- רך... אין.

ראשיהממשלה: אין זה, לא הדפסתם בולים? **שרי-הרוואר:** אני באמת שמגג. היינו כלי-כך עסוקים בטלפונים, ששכחנו את ה- בולים.

ראשיהממשלה: מה יהיה? **שרי-הרוואר:** לא יהיו, לא יהיו בולים השנה, והכל בגלל הטימטום שלי. בכל אר- סן, מה זה קטן, אדום ולפעמים עומד? ... אוטו דואר.

שרי-הבימהון: אני מבטיח לכם דם ודמעות / ומילה שלי זו מילה / ואם אני מבטיח לכם דם ודמעות / אז כולכם יודעים שזה דם ודמ- עות, / שלא לדבר על זיעה.

עוד מעט יהיה לכם רע מאוד / ומילה שלי זו מילה / ואם אני אומר שיהיה רע מאוד / אז תהיו בטוחים שיהיה רע מאוד / ואולי אף גרוע מרע.

ללא שמץ תיקונה תמשיכו לחיות / ומי- לה שלי זו מילה / ואם אני אומר שתמשיכו לחיות, / אז כמה באמת ימשיכו לחיות / אך אל תשאלו בשביל מה.

אחד המערכונים של מלכת האמבטיה מתאר את ישיבת ממשלת-ישראל בצורה צינית, לעגנית ואכזרית. להלן קטעים מה- מערכון:

ראשיהממשלה: אני פותחת את ישיבת הממשלה השבועית. הנני להזכירכם שאני ראשיהממשלה. ותחילה אשא נאום אל שכנינו הערביים. רבותי, ניסיתי וניסיתי ואני לא יכולה למצוא בעצמי שום פגם. 71 שנה אני בודקת את עצמי ואני מגלה כי צדקנות כזאת שאלוהים ישמור. וכל יום זה מפתיע אותי מחדש. צודקת, צודקת, צודקת ושוב צודקת.

שרי-החוקן: אומות מאוחדות נכבדות. נתבקשתי להביא בפניכם את קחיהיסוד המדיניים של ממשלת-ישראל. ממשלת-ישראל החליטה כי החלטת מועצת-הביטחון מנובמבר (ראשיהממשלה משרבבת ידה בין גרליו ותופסת באשכיו. הוא נאלם דום. היא מרפה והוא ממשיך.) ממשלת-ישראל החלי- טה כי נושא השטחים הכבושים (כנ"ל)... ממשלת-ישראל החליטה כי גורל הפליטים הערביים הוא... (כנ"ל, אך היא מרפה מייד. הוא מנסה להערים עליה ולגמור את המשפט.) גורל הפליטים הערביים הוא בעייה הומאנית (כנ"ל)... לא נותר לי אלא לסיים במיבטא אוקספורדי (ראשיהממשלה מוציאה ידה, שרי-החוקן מצביע לעבר חנות מכנסיו) לונג ליב חי קיננ!

ראשיהממשלה: לא נותנים לגמנם. הרי כל האוכלוסייה שלנו מונה בסך-הכל 3 מיליון.

שרי-הרוואר: כללתי בחשבון גם את הטלפונים של אמריקה.